

Miért mondanak köszönetet a kutatók a ChatGPT-nek a publikációikban?¹

Sasvári Péter²

Link: <http://doi.org/10.13140/RG.2.2.11278.83529>

Becsült olvasási idő: 6 perc

A nagy nyelvi modellek (LLM-ek), mint például a ChatGPT, használata egyre gyakoribb az akadémiai kutatásban. Ezek az eszközök a kutatóknak számos feladatban segíthetnek, a szerkesztői munka és írásbeli támogatástól (nyelvi ellenőrzés és az olvashatóság javítása) kezdve az összetettebb tevékenységekig (pl. statisztikai elemzés, adatok értelmezése és kódolás). Ugyanakkor a kutatásban való alkalmazásuk teljes körű mértéke, konkrét felhasználási módjaik, valamint hatásuk a tudományos írásra és a lektorálásra még nem teljesen tisztázott. [1]

Elméleti háttér

Egyre több bizonyíték utal arra, hogy sok kutató használ LLM-eket. [Felmérések szerint](#) [2] jelentős számuk már most is támaszkodik olyan eszközökre, [mint a ChatGPT](#), [3] elsősorban íráshoz, lektoráláshoz, ötleteléshez vagy fordításhoz. Például a [kutatók 31%-a](#) (n=2 284) [4] használt LLM-eket kutatási feladatokra; 93%-uk szerint segített az írásban vagy a lektorálásban. Egy másik felmérésben a [kutatók 55%-a](#) [5] (n=1 659) állította, hogy az LLM-ek időt és pénzt takarítottak meg számukra; főként írásra/szerkesztésre használták őket, különösen a nem anyanyelvi angolul írók körében. [Más vizsgálatok arra utalnak](#), [6] hogy az MI-hez kapcsolódó kifejezések a ChatGPT megjelenése óta gyakoribbá váltak a tudományos publikációkban és recenziókban. Egy másik, hasonló, a LLM-ek akadémiai publikálásra gyakorolt hatásáról szóló friss tanulmányban azt találták, hogy egyes, LLM-ekhez kapcsolódó kifejezések [400–1600%-os drámai növekedést mutattak](#) [7] 2022 és 2024 között, ami arra utal, hogy bizonyos kifejezések természetesen egyre elterjedtebbé válnak a tudományos írásban.

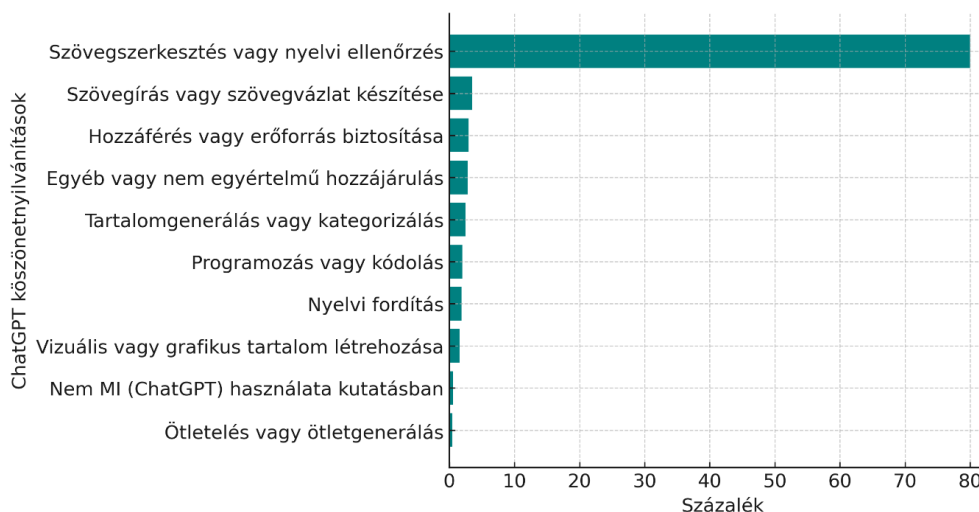
A tudományos cikkek köszönetnyilvánításainak elemzése közvetlenebb módot kínál annak felmérésére, hogy a kutatók konkrétan hogyan használják az LLM-eket publikációikban. Ez a tanulmány 1 759, a Scopusban és a Web of Science-ben 2024 augusztusáig indexált olyan publikációt elemzett, amelyekben a köszönetnyilvánításban kifejezetten megemlítették a ChatGPT-t. Az **1. ábra** azt mutatja, hogy a kutatók többsége (80%) szövegszerkesztésért és nyelvi ellenőrzésért ismerték el a ChatGPT-t, míg csak egy kis hányad (5,3%) említette nem-szerkesztési feladatokat, mint például kódolás vagy adatelemzés. További 3,5% a kéziratok elkészítésében való közreműködését emelte ki (pl. absztraktok, bevezetések, következtetések megírása), és 1,6% vizuális tartalom létrehozásában (pl. ábrák, grafikus absztraktok, adatvizualizációk generálása). Annak ellenére, hogy a nagy nyelvi modellekben nagy lehetőség rejlik programozás, kódolás és

¹ Az alábbi közlemény a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar gondozásában megjelenő Államtudományi Hírlevél Tudományos sarok rovatában jelent meg.

Az oktatási anyagnak szánt tanulmány **What do researchers acknowledge ChatGPT for in their papers?** <https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2025/09/10/what-do-researchers-acknowledge-chatgpt-for-in-their-papers/> alapján készült.

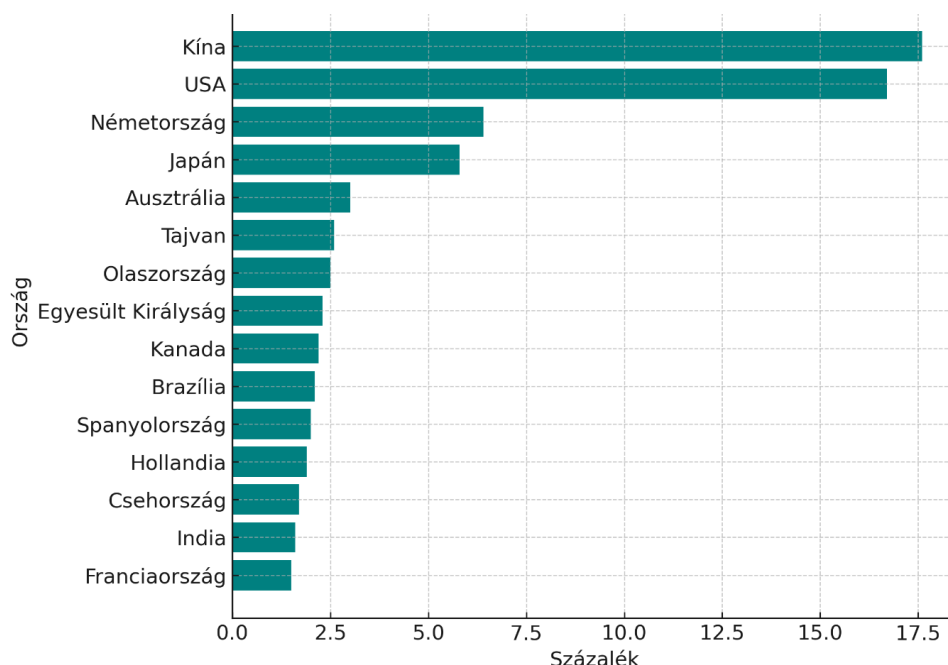
² Egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közszerkezési és Infotechnológiai Tanszék, 1083 Budapest, Ludovika tér 2. E-mail: Sasvari.Peter@unike.hu

hibakeresés terén, a köszönetnyilvánítások mindössze 2%-a említette a használatukat ezekben a feladatokban. Ez arra utal, hogy a ChatGPT-t elsősorban az írás javítására használták, és csak korlátozottan ismerték el összetettebb kutatási hozzájárulásokban.

1. ábra: A ChatGPT köszönetnyilvánítások osztályozása tudományos publikációkban (n = 1 759)

A **2. ábra** azt mutatja, hogy melyik 15 országban fordult elő a legtöbb ChatGPT-köszönetnyilvánítás kézíratszerkesztés kapcsán; ezekben az esetekben a levelező szerzők körülbelül 75%-a nem angol anyanyelvű országból származott. Ez arra utal, hogy az olyan LLM-ek, mint a ChatGPT, segítik a kutatókat abban, hogy világosabbá tegyék tudományos szövegeik angol nyelvű megfogalmazását. A nyelvi akadályok csökkentésével ezek az eszközök hozzáférhetőbbé tehetik a kutatást, növelve annak elérését és a nemzetközi folyóiratokban való megjelenés esélyét.

2. ábra: A levelező szerzők ország szerinti affiliációja abban a 15 országban, ahol a legmagasabb a ChatGPT-köszönetnyilvánítások aránya kézíratszerkesztés és előállítás során

Bár viszonylag kevés kutató említette meg a ChatGPT-t tudományos cikkeiben a közelmúltbeli publikációkban előforduló LLM-barát kifejezések becsült számához képest, sokan lehet, hogy nem tartották szükségesnek, míg mások nem voltak tisztában a folyóiratok MI-használatra vonatkozó irányelveivel. Ugyanakkor az LLM-hozzájárulások elismerése kulcsfontosságú az átláthatóság és az etikai normák fenntartásához a tudományos publikálásban. Ahogy egyre több folyóirat finomította MI-politikáját és nőtt a tudatosság, a köszönetnyilvánítások valószínűleg gyakoribbá váltak, különösen az egyszerű szerkesztésen túlmutató összetettebb feladatok esetében, ezzel is gyorsítva a kutatást és elősegítve a tudományos eredmények terjesztését.

Összefoglalás

Bár kvalitatív és kvantitatív bizonyítékok is vannak arra, hogy egyre több kutató használ LLM-eket a kutatási folyamatokban, különösen kézírataik szerkesztésére és javítására, a legfrissebb, 2025 júliusából származó szerzői becslések szerint mindössze körülbelül [5 000](#), a [PubMed Central \(PMC\)](#) [8] nyílt hozzáférésű folyóirataiban megjelent cikk ismerte el vagy említette meg a ChatGPT-t, szemben a 2024 augusztusában számolt mintegy 1 760-nal. Ez arra utal, hogy a LLM-ek valós hatása a tudományos írásra sokkal nagyobb lehet, és gyakran rejtve marad, annak ellenére, hogy sok folyóiratnak már világos MI-közlési irányelvei vannak. Az egyik ok lehet az, hogy egyes szerzők úgy érzik, az olyan feladatokat, mint a szerkesztés, nyelvi csiszolás vagy lektorálás, nem szükséges megemlíteni. Például egy felmérés szerint a tudósok mindössze [22%-a gondolta úgy](#), [9] hogy a ChatGPT-vel végzett nyelvtani javítást be kell jelenteni, míg 52%-uk úgy vélte, hogy az átírást el kell ismerni.

Felhasznál irodalom

- [1.] Kayvan Kousha (2025): What do researchers acknowledge ChatGPT for in their papers? <https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2025/09/10/what-do-researchers-acknowledge-chatgpt-for-in-their-papers/>
- [2.] How are researchers responding to AI? <https://corp.oup.com/news/how-are-researchers-responding-to-ai/>
- [3.] Serge P.J.M. Horbach, Evanthia Kalpazidou Schmidt, Rachel Fishberg, Mads P. Sørensen (2024): Writing assistant, workhorse, or accelerator? How academics are using GenAI, <https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2024/11/12/writing-assistant-workhorse-or-accelerator-how-academics-are-using-genai/>
- [4.] Insights 2024: Attitudes toward AI, <https://www.elsevier.com/insights/attitudes-toward-ai>
- [5.] Richard Van Noorden, Jeffrey M. Perkel (2023): AI and science: what 1,600 researchers think, Nature 621, 672-675, <https://doi.org/10.1038/d41586-023-02980-0>
- [6.] Dmitry Kobak, Rita González-Márquez, Emőke-Ágnes Horvát, Jan Lause (2025): Delving into LLM-assisted writing in biomedical publications through excess vocabulary, <https://arxiv.org/abs/2406.07016>
- [7.] 20th International Conference on Scientometrics & Informetrics, <https://issi2025.iap.sci.am/proceedings/>
- [8.] 5,000 PubMed Central (PMC), https://www.dropbox.com/scl/fi/3iy6hbjpp09d0xxkbnd7jp/pmc_acknowledgments-7July2025.xlsx?rlkey=ly1odp4kb5v38n6950bsv82s9&e=1&st=2khnn69&dl=0
- [9.] Nir Chemaya, Daniel Martin (2024): Perceptions and detection of AI use in manuscript preparation for academic journals, Plos One, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304807>